

ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ЧИННИК ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розглянуто сутність поняття «енергозбереження». Визначено, що в сучасних умовах господарювання підприємства повинні використовувати інтенсивні чинники економічного зростання. Досліджено енергозбереження як інноваційний чинник економічного розвитку вітчизняних підприємств.

Ключові слова: економічний розвиток, розвиток, інновації, енергозбереження.

Abstract

The essence of the concept “energy saving” is considered. It is determined that in the current economic conditions the company must use intensive factors of economic growth. Energy saving is investigated as an innovative factor of economic development of domestic enterprises.

Keywords: economic development, development, innovation, energy saving.

Вступ

В сучасних умовах господарювання вітчизняні підприємства втрачають рівень конкурентоспроможності як на внутрішньому так і на зовнішніх ринках у зв'язку із суттєвим зростанням цін, спричиненим ростом собівартості. Зростання собівартості спричинене як факторами, на які підприємства не здатні вплинути (інфляція, політична нестабільність, знецінення національної грошової одиниці, падіння рівня життя населення), так і такими, які частково можна коригувати, зокрема витрати на енергоносії. На сьогодні підприємства, які активно впроваджують енергозберігаючі заходи знаходяться у більш вигідних умовах порівняно із тими, хто реагує на чергове подорожчання енергоресурсів лише підвищенням цін на реалізовану продукцію.

Питання, пов'язані із енергозбереженням, розглядаються в роботах [1-3]. В окремих роботах [4-7] досліджено сутність економічного зростання та визначено інноваційні чинники економічного зростання. Разом з тим, потребує подальшого розгляду питання використання енергозберігаючих заходів як інноваційного чинника економічного зростання підприємств.

Метою даної роботи є обґрунтування напрямів підвищення рівня економічного розвитку підприємств за рахунок використання такого інноваційного чинника як енергозбереження.

Результати дослідження

Промислове підприємство, як певна система, для забезпечення своєї життєдіяльності прагне забезпечити свій економічний розвиток. Під економічним зростанням розуміють збільшення обсягів виробництва суспільного продукту на основі розширеного відтворення та якісного удосконалення факторів виробництва при ефективному використанні ресурсів та збереженні природного середовища з метою найбільш повного задоволення економічних і соціальних потреб нинішнього та прийдешнього поколінь з урахуванням прогресивних стандартів життя людей [8].

Вітчизняні підприємства з метою забезпечення конкурентоспроможності мають активно впроваджувати енергозберігаючу політику на усіх рівнях своєї діяльності. В цілому, енергозбереження на підприємстві може впроваджуватись за різними напрямками:

- використання енергоефективного технологічного обладнання;
- впровадження енергозберігаючих розробок запропонованих за результатами енергоаудиту;
- термомодернізація будівель, споруд, які безпосередньо належать підприємству;

- використання сучасних підходів до генерації тепла, теплопостачання та опалення будівель і споруд, які сприятимуть скороченню витрат на енергетичні ресурси.

Впровадженню даних заходів передують проведення аудиту, метою якого є пошук напрямів неефективного використання ресурсів, напрямів економії ресурсів. При цьому підприємство з метою впровадження енергозберігаючих технологій може використовувати як вітчизняні та світові розробки, так і впроваджувати власні.

Якщо досліджувати впровадженні інновацій на промислових підприємствах, то можна помітити, що незважаючи на енергетичну кризу, спостерігається скорочення кількості впроваджених маловідходних та ресурсозберігаючих процесів (рис. 1).

Рис. 1. Динаміка впровадження маловідходних, ресурсозберігаючих процесів (побудовано за даними [9])

Однією з причин низької інноваційної активності та активності в сфері впровадження енергозберігаючих технологій є брак фінансових ресурсів та відсутність інвестицій. Разом з тим, не усі енергозберігаючі заходи потребують значних фінансувань. Крім того, менеджмент підприємства повинен пам'ятати про те, що належна мотивація персоналу також сприятиме ефективнішому використанню ресурсів. При цьому персонал може не лише економити ресурси, проте й продукувати нові інноваційні ідеї підвищення ефективності діяльності підприємства.

Висновки

Таким чином, в сучасних умовах підприємства мають забезпечувати належний рівень економічного зростання за рахунок інтенсивних чинників, в якості яких може виступати інноваційна діяльність та енергозберігаюча політика. Обидва чинники вимагають значної уваги керівництва не лише до фінансових, проте й трудових ресурсів. При цьому саме трудові ресурси за умови ефективної системи мотивації здатні сприяти подальшому економічному розвитку та підвищенню рівня конкурентоспроможності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Джеджула В. В. Енергозбереження промислових підприємств: методологія формування, механізм управління : монографія / В. В. Джеджула. – Вінниця: ВНТУ, 2014. – 346 с.
2. Djedjula V. Investment in energy saving actions of industrial enterprises / V. Djedjula // Actual problems of economics. – 2014. – № 1 (151). – P. 163–170.
3. Сердюк Т. В. Організаційно-економічний механізм енергозбереження в промисловості : моногр. / Т. В. Сердюк. – Вінниця : УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2005. – 154 с.
4. Стадник В. В. Системне забезпечення мотивації інноваційного розвитку підприємницьких структур [Текст]: моногр. / Хмельницький: ХНУ, 2009. – 271 с.
5. Єпіфанова І. Ю. Перспективи економічного зростання промислових підприємств / М. В. Бальзан, І. Ю. Єпіфанова // Вісник Чернігівського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки. - 2014. - № 4. - С. 327-331.
6. Зянько В. В. Інноваційна діяльність підприємств та її фінансове забезпечення в умовах транзитивних змін економіки України. Монографія / В. В. Зянько, І. Ю. Єпіфанова, В. В. Зянько. – Вінниця : ВНТУ, 2015. – 172 с.

7. Джеджула В. В. Формування мотивації працівників промислових підприємств до впровадження інновацій / В. В. Джеджула, І. Ю. Єпіфанова // Стан та проблеми розвитку національної економіки в умовах перманентних кризових явищ / за ред. О. О. Непочатенко. – Умань : Видавець «Сочінський», 2015. – 199-205.

8. Салига К. С. Теорії економічного зростання підприємства / К. С. Салига // Вісник економічної науки України. – 2009. - №2. – С. 125-129.

9. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Ірина Юрївна Єпіфанова – канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: epifanovairene@gmail.com.

Irina Yu. Yepifanova— Cand. Ec. Sci (Eng), Assistant Professor of finance, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: epifanovairene@gmail.com.